

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı Sayın Murat KURUM tarafından Anayasanın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim. 26.02.2026

Mehmet Emin EKMEN

Mersin Milletvekili

Türkiye, son yıllarda Avrupa Birliği ülkelerinden gelen katı atık ithalatı nedeniyle çevre örgütlerinin ve toplumun yoğun baskısı altında kalmıştır. Eurostat'ın güncel verilerine göre, yalnızca 2024 yılında AB ülkeleri Türkiye'ye 12,25 milyon ton atık ihraç etmiştir. Bu miktar, AB'nin toplam atık ihracatının %39'una karşılık gelmekte ve Türkiye'yi açık farkla "Avrupa'nın en büyük çöp ithalatçısı" konumuna taşımaktadır. Son 10 yılda Türkiye'ye giren AB menşeli atık toplamı 118 milyon tonu aşmıştır.

Bu atıklar arasında özellikle plastik, metal hurda, kâğıt – ambalaj, evsel katı atık, tekstil, hatta zaman zaman tehlikeli nitelikli sanayi atıkları da yer almaktadır. Türkiye, resmî olarak bu atıkları "ikincil hammadde" olarak tanımlamakta ve geri dönüşüm sektörünü canlandırmak amacıyla ithal ettiğini belirtmektedir. Ancak birçok akademik ve saha araştırması, ithal edilen atıkların önemli bir kısmının yeterli işleme kapasitesi olmadan ülkeye girdiğini, usulsüz şekilde yakıldığını, toprağa gömüldüğünü veya kontrolsüz alanlara döküldüğünü ortaya koymuştur.

Greenpeace, GAIA, Basel Action Network gibi uluslararası kuruluşlar ve Türkiye merkezli çevre örgütlerinin yayınladığı raporlar özellikle Adana, Kocaeli, İstanbul, Mersin, Hatay, İzmir, Bursa gibi sanayi yoğun illerde atıkların kaçak biçimde yakıldığı, tarım alanlarına karıştığı, yer altı sularına ve denizlere sızdığı yönündeki bulgulara yer vermektedir.

Plastik atıklar arasında, özellikle geri dönüştürülmesi mümkün olmayan ve çevreye yüksek zarar riski taşıyan düşük kaliteli plastiklerin yoğunlaştığı, bunların yüksek toksik gaz

41695

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

salımına neden olarak hem işçi sağlığını hem halk sağlığını tehdit ettiği bilinmektedir. Yine bölgedeki vatandaşlardan gelen şikayetler, kötü kokular, yoğun duman salımı, çocuk sağlığında solunum yolu hastalıkları artışı gibi etkilerle doğrudan bağlantılıdır.

Öte yandan, Türkiye’de bu ithalat politikasının kısa vadeli ekonomik fayda sağladığı öne sürülse de uzun vadeli çevreye verdikleri zararlar, halk sağlığı maliyetleri, doğal kaynak tahribatı ve itibar kaybı, bu politikaların yeniden değerlendirilmesini gerekli kılmaktadır.

Özellikle son bir yılda hem Avrupa’da artan atık kısıtlamaları hem de Türkiye’de artan çevre protestoları ve yargı kararları göz önüne alındığında Türkiye’nin “Avrupa’nın çöplüğü” algısına dönüşen bu durumdan çıkması; çevre politikalarının kamusal fayda ve ekolojik sürdürülebilirlik temelinde yeniden yapılandırılması elzemdir.

Bu bağlamda;

1. 2024 yılında Türkiye’ye Avrupa Birliği ülkelerinden tam olarak kaç ton atık ithal edilmiştir? Bu atıkların türlerine (plastik, metal, cam, kâğıt, tekstil, evsel atık vb.) göre dağılımı nedir?
2. Türkiye, 2014 – 2024 yılları arasında toplam kaç ton AB menşeli atık almıştır? Bu atıklar hangi yıllarda en yüksek düzeye ulaşmıştır?
3. İthal edilen atıkların bertaraf, yakma veya geri dönüşüm işlemlerinin yapıldığı toplam kaç tesis bulunmaktadır? Bu tesislerin şehir bazında dağılımı nedir?
4. Geri dönüşüm lisansı bulunan bu tesislerin çevresel denetimi hangi sıklıkta yapılmaktadır? Son 5 yılda lisansı iptal edilen, ceza kesilen veya kapatılan tesis sayısı kaçtır?
5. İthal edilen atıkların işlenmesi sonucu çevresel etkilerle (toprak kirliliği, yer altı suyu kontaminasyonu, hava emisyonu, dioxin salınımı vb.) ilgili Bakanlığınıza ulaşan bilimsel rapor, bilirkişi incelemesi, vatandaş başvurusu sayısı nedir?
6. Türkiye’nin plastik atık ithalatı 2025 yılında önceki yıllara göre nasıl değişmiştir? Plastik atıkların geri dönüşüm oranı nedir? Geri dönüştürülmesi mümkün olmayan plastikler ne yapılmaktadır?

41695

Mehmet Emin EKMEN
Mersin Milletvekili
DEVA Partisi Genel Başkan Yardımcısı

7. Türkiye'nin atık ithalat politikası çerçevesinde "geri dönüşüm hammadde temini" argümanının ekonomik, çevreye etkisi ve sosyal etkileri bağımsız bir değerlendirmeye tabi tutulmuş mudur?
8. "Atık ithalatı izinleri" hangi kurum/komisyon tarafından hangi kriterlerle verilmektedir? Tesislerin kapasite beyanları, atık işleme teknolojileri, nihai bertaraf yöntemleri nasıl doğrulanmaktadır?
9. Türkiye'de çevre mühendisleri, akademisyenler, yerel yönetimler ve sivil toplum temsilcileri bu atık politikalarına nasıl katılmaktadır? Katılım mekanizmaları ve şeffaf veri paylaşımı sağlanmakta mıdır?
10. Bakanlığınız tarafından 2024 – 2025 döneminde atık ithalatının çevreye etkilerine dair bir risk analiz raporu hazırlanmış mıdır? Hazırlandıysa kamuoyuyla paylaşılmış mıdır?
11. Türkiye'nin atık ithalatını orta vadede azaltarak yerli atık yönetimi sistemlerini güçlendirmeye, döngüsel ekonomiye geçiş ve ekolojik dengeyi korumaya yönelik somut bir takvimi var mıdır?